

Příběh téměř alternativní

Dobrodružství — tajemno — historie aneb Velmi zdařilý prozaický debut

★★★★

Prusko-rakouská válka z roku 1866 vždy přitahovala pozornost domácí historie; z nedávné doby stačí připomenout obsáhlou dilogii vojenského historika Josefa Fučíka. Jedním z důvodů tohoto zájmu může být fakt, že se jednalo o jediný válečný konflikt druhé poloviny devatenáctého století, který se odehrál na našem území. Navíc bývá mnohdy vykládán jako jedna z proher českého národa, neboť mladí Češi v tomto nelehkém boji položili nemálo životů za monarchii, která se Čechům o rok později „odměnila“ rakousko-uherským vyrovnáním, při němž nedošlo ke kýžené federalizaci.

Od sedmdesátých let minulého století se prusko-rakouská válka stává také látkou české historické prózy, a to především zásluhou Vladimíra Körnera a trojici jeho temných novel *Svíbský les* (1975, 1986), *Post bellum* (1986) a *Život za podpis* (1989). Ke Körnerovi nedávno přibyli dva prozaici mladší generace. V předvečer prusko-rakouského konfliktu se odehrává i fantasmagorický příběh

Petra Stančíka *Mlýn na mumie aneb Převratné odhalení komisaře Durmana* (nominace na Cenu Josefa Škvoreckého), nabízející jakési panoptikum nejrůznějších pikantií zaniklého světa předminulého století. Druhým z nich je prozaický debutant Jakub Dotlačil (1979), který v *Jiných životech Hynka Harra* zvolil uměřenější a méně karnevalizační přístup. Nicméně ústřední tematická linka je zde podobně přitažlivá: válečný konflikt je tu totiž umně propojen s počátky české parapsychologie.

Titulní hrdina se čirou náhodou seznámí s nepočetným osazenstvem České parapsychologické společnosti, jejímž předsedou není nikdo menší než poslanec říšské rady František Brauner. Pánové jsou přesvědčeni, že svými telepatickými schopnostmi, jež nazývají synchronií, dokáží pomoci rakouské armádě v nadcházejícím boji s Prusy. Hynek, v němž kolegové objeví nebývalý talent, se spolu se společností vydává na výpravu do Berlína, kde se mají zmocnit pruské vojenské strategie. Hynkovou motivací je přitom snaha zavděčit se svou službou ve prospěch monarchie potenciálnímu tchánovi...

Metoda synchronie spočívá v jakémsi ideálním naladění telepata na hostitele, přičemž spojení zajišťuje médium držící za ruku na jedné straně „dárce“ myšlenek, na druhé straně jejich „příjemce“. Přitom celá bytost telepata přijímá identitu svého hostitele (odtud také název románu). Právě doba, po kterou trvá ona telepatova přeměna, hraje v příběhu důležitou úlohu a je jí v závěru překvapivě využito. Jakkoli prusko-rakouskou válku nakonec neovlivní čeští parapsychologové ani jejich němečtí kolegové, mistrné vyústění přece

jen ponechá čtenáře na pochybách, není-li na dávno zavřené parapsychologii alespoň zrno pravdy.

I bez závěrečných poznámek obsahujících přehled použité literatury je patrné, že Dotlačil nezanedbal odbornou přípravu, aniž by ovšem čtenáře obtěžoval přebytečnými detaily. Za zmínku stojí až naturalistické vylíčení Hynkovy účasti v bitvě u Trutnova, výtečná a mrazivě vtípná je pasáž konfrontující v zázemí vedenou řeč polního podmaršálka s poněkud odlišnou realitou vlastního boje. Podobně zdařile je popsána cesta českých parapsychologů do dělnické kolonie na berlínské periferii. Sugestivní pasáž může připomenout Dickense i Balzaka, s jejich schopností zachytit „bahno velkoměsta“.

Za méně povedenou považuji archaizující nápodobu přímé řeči některých aktérů, obzvláště poslance Braunera, jež není důsledná a jde proti autorovu záměru po co nejpřesvědčivější autenticitě. Přestože nemám v úmyslu autorovi radit, použití personálního vypravěče by bylo mnohem vhodnější — osobně se mi podařilo s protagonistou poměrně rychle sžít a při každém návratu ke čtení jsem byl pak zklamán, když jsem seznal neosobní er-formu.

Buď jak buď, Dotlačilův poctivě napsaný příběh má potenciál oslovit širší čtenářské vrstvy, samozřejmě za podmínky, že si jej vůbec povšimnou. Podle mého soudu se jedná o zatím nejlepší letošní debut.

Erik Gilk

Jakub Dotlačil: *Jiný život Hynka Harra, Host, Brno 2014*